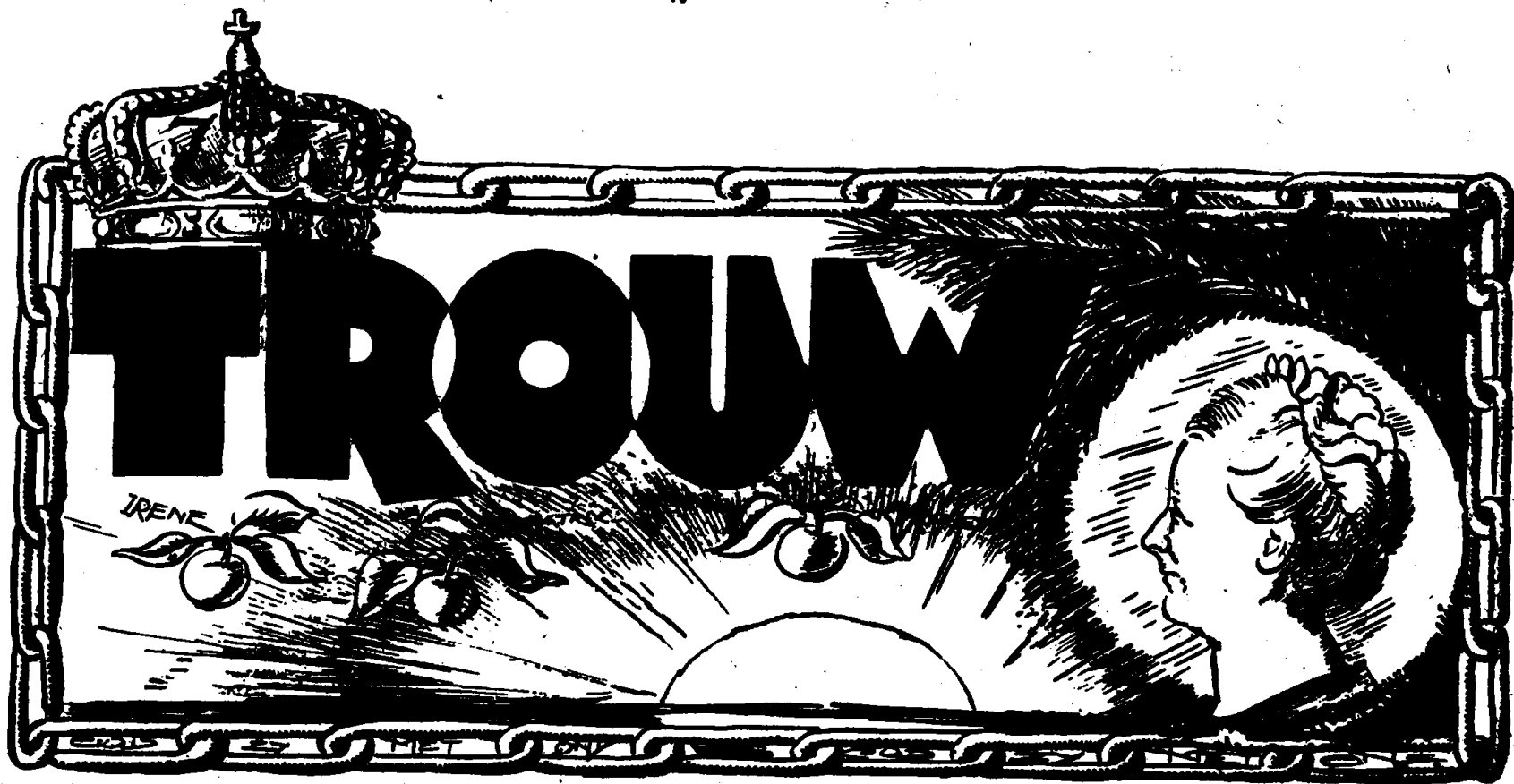




TWEDE JAARGANG  
Nr. 7

Ja, zij zullen  
Zich vervullen  
Deze tijden van geluk

Deer' ellenden  
Gaan volenden  
En verpletterd wordt het jak.

MIDDEN  
JULI

## ONZE VROUWEN ACHTER DE FRONTLINIE

Meer dan vier jaren van zenuwslopende spanning, van duldeloos lijden, van verbitterden strijd liggen achter ons. Van jaar tot jaar zijn onze zorgen verdubbeld, de nood wordt met den dag nijpender, de last van ons gezamenlijk gedragen leed wordt van stonde tot stonde verzwaard.

Telkens worden ons nieuwe slagen toegebracht en nu hier dan daar vallen onze mannen en onze zonen ten offer aan de wreede terreur, die ons geheele leven omkneld houdt. Voortdurend is er nieuwe dreiging van gevaar en de mogelijkheden om er aan te ontkomen worden al geringer.

De strijd spitst zich toe, naarmate het einde nadert. Mee-doogenloos slaat de vijand toe, waar hij er nog de kans voor krijgt en het kost ons het bloed van hen die ons lief zijn. Zij vallen om ons heen, de helden van onzen vrijheidsstrijd en telkens wanneer er een bres wordt geschoten in onze gelederen, krimpt een vrouwenhart in schrijnende pijn ineen.

En toch, hoe zwaar dit alles ook op ons moge drukken, wij, vrouwen, mogen juist nu het einde van onze beproevingen in het zicht is, niet versagen. Onze frontstrijders moeten weten, dat het thuisfront stand houdt! In elken oorlog hangt ontzaglijk veel af van het uithoudingsvermogen van hen, die achter de frontlinies staan. In den ondergrondschen strijd, dien wij voeren tegen de duivelsche macht van den vijand, wordt het thuisfront voor een groot deel gevormd door vrouwen.

Zij zijn het, die hun mannen en zonen hebben aan te vuren en te bezielen. Zij zijn het, die blijmoedig de lasten hebben te dragen en opgewekt de zorgen hebben te torsen der onzekerheid en spanning. **De geestkracht onzer vrouwen moet den heldenmoed onzer mannen stalen.** Zij vormt daarvan de diepere kern en verleent daaraan tevens den helderen glans.

De man, die weet, dat zijn moeder, zijn vrouw, zijn verloofde ten volle achter hem staat met al de zelfvergeten liefde van haar hart, met al de kracht van haar onoverwinnelijk geloof, met al het optimisme van haar onverwoestbare hoop op een zegevierend eind, zal dubbel sterk staan in den strijd.

Wij, vrouwen, mogen beseffen, dat van onze houding ook in deze laatste periode van ons verzet, zeer veel afhangt. Laten

wij niet zwak zijn door onze eigenliefde en niet week in ons zelfbeklag. Laten we moedig de consequenties aanvaarden van wat onze Christenplicht ons en de onzen voorschrijft.

Ginds op de slagvelden worden de jonge levens met duizenden en tienduizenden weggemaaid. Ook om hen wordt getreurd door die hen lief hadden, ook door hun dood wordt veel levensgeluk vernietigd.

Met het bloed van deze jongens, die op vreemden bodem vallen, wordt mede onze vrijheid gekocht. Wij mogen ons niet beklagen, als het bloed van onze **eigen** jongens daarvoor mede geplengd wordt.

In de geschiedenis van ons volk staan de namen gegrift van vrouwen wier heldenmoed en geloofstrouw onwrikbaar stand hield zelfs in de bitterste uren van lijden. Zij hebben het cement gevormd waarmee het gebouw van onze nationale en geestelijke vrijheid werd opgetrokken.

Ook onze tijd kent zulke heldinnen, die niet op den voorgrond treden, maar wier dappere houding van volkomen zelfovergave de solide basis vormt, waarop onze verzetsbeweging steunt. Deze vrouwen beseffen, dat hun man en hun zoon zijn leven waagt voor een heilige zaak. Zij weten, dat het gaat om de toekomst van hun land niet alleen, maar bovenal om vernietiging van de satanische macht, die grijpt naar de kinderen van ons volk.

Elke Nederlandsche vrouw heeft thans den duren plicht dit thuisfront te versterken en onaantastbaar te maken voor de felste aanvallen. Kloek en vastberaden zullen wij, vrouwen van Nederland, deze eindperiode van den oorlog doorstaan, wetend, dat, hoeveel offers het ons moge kosten, het doel van onzen strijd dit waard is.

De dag der bevrijding nadert, met dezelfde vaart als de legers onzer bondgenooten in Oost en West en Zuid optrekken. Die dag zal ook door de Nederlandsche vrouwen met onwrikbare standvastigheid en oneindig geloofsvertrouwen worden verbeid.

**Nederland zal herrijzen, mede dank zij de hof van Nederland's vrouwen.**

## DE PALEN EN GATEN GETUIGEN.

Heel Nederland is in actie, wellicht al in actie geweest. Er zijn, vooral in het Westen, honderdduizenden palen geslagen om onze jongers, die straks ons komen bevrijden van het smadelijke Duitsche juk, te pletter te laten vallen. Er zijn evenzovele gaten gegraven langs de wegen door heel het land om de Duitschers oekening te bieden als ze straks zullen worden aangevallen of als ze den aftocht dekken moeten.

De palen zijn geslagen en de gaten zijn gegraven, door wie? Door de Duitschers? Iarcon, door de Nederlanders. Ze hebben op bevel van den burgemeester zich keurig gemeld met eigen gereedschap en ze hebben het werk al lachend onder moppen en grullen verricht. En daar staan nu de palen en daar gapen nu de gaten: ze getuigen tegen ons: ziet ge wel hoe slap we zijn? Wat hebben we in de laatste weken toch honderden argumenten gehoord. Wat zijn er toch een vonden gezocht. Als de redeneeringen juist waren zou geen van allen veel hebben gedaan, er is gesaboteerd als nooit tevoren, en toch staan de palen er en toch zijn de gaten er en wat meer zegt, binnen den tijd dien de Duitschers er voor hadden aangewezen.

Wij vragen ons af of wij nu heusch die dappere Hollanders zijn, die zoo pochen op den heldenstrijd in de historie. Die trotsch zijn op de tachtigjarige titanenworsteling tegen Spanje, die ons op de borst slaan om de roemruchte veldtochten tegen Frankrijk en België, die De Ruyter hoog vereeren om zijn glorieuse zeeslagen tegen de Engelschen.

Wat een volk zijn wij, die Nederlanders, wie boogt er op een geschiedenis als wij. Ja, dat volk zijn wij, het volk van de palen en de gaten.

Deze dingen staan niet alleen, want eigenlijk hebben we, op eenige uitzonderingen na, alle massale verzetacties verloren. We hebben ons gemeld, we zijn ettelijke malen met onze medewerking geregistreerd, we hebben geteekend menigmaal, loyaliteits- en jodenverklaringen, we hebben... ach laten we de droeve lijst maar niet afschrijven, we hebben zooveel, we hebben eigenlijk alles. En nu zijn er de getuigen, de palen en de gaten.

Maar toch vullen we nog steeds de spoorwegcoupé's, de restaurants en veel andere plaatsen met de moedige verhalen van verzet in Nederland. Heb je het al gehoord? Ze hebben en ze zullen en ze willen en er zal. O, wat hebben we een praatjes, maar wat doen we? We laten onze vrijheidsstrijders met de revolvers in de kou staan. Als ze in nood komen doen vaak als de slager in Haarlem, die een vluchtenden overvaller een rijwiel voor zijn fiets wierp. We gelooven hun huichelachtig geroep van „Houdt den dief". Dat is de geest van de palen en de gaten. Laten we toch zwijgen en laten we ons schamen. En laten we het stille getuigen van de palen en de gaten verstaan.

Nederland zoo ben je.

Nederland je moet veranderen!

## ONDERWIJS IN „SPITTEN".

Nu de vacaties begonnen zijn, genieten de onderwijzers en leeraren de bijzondere aandacht van de burgemeesters. Wanneer zij werkrachten moeten leveren voor het spitten, genieten de menschen van het onderwijs met han lange vacaties de voorkeur.

Laat nu het onderwijs, dat zich op zijn eigen terrein in het algemeen behoorlijk tegen den bezetter teweer heeft gesteld, het geleerde ook elders weten, toe te passen en een voorbeeld geven aan anderen. Blijft dus consequent: in de school hebt gij U niet tot onderdeel van de Deutsche oorlogsmachine laten maken, doet het ook buiten de school niet. Uit eigen ervaring weten onze leerkrachten, dat het steeds het beste is bij de eerste poging tot inschakeling zijn medewerking te weigeren. En wat is voor iemand, die vacantie heeft, eenvoudiger dan om ook werkelijk „uit" te gaan.

Over het opvragen van leerlingenlijsten, teneinde de leerlingen der scholen op te roepen voor graafwerk, moest geen woord meer vuil gemaakt behoeven te worden. Dat is duidelijk: de ouders hebben hun kinderen niet aan de scholen toevertrouwd om hun namen te zien uitleveren aan de Duitche weermacht. Wie hier niet weigert, maakt zijn school niet alleen tot een filiaal van den Duitschen handel in blanke slaven, maar pleegt regelrecht misbruik van vertrouwen. De school aan de ouders en niet aan den bezetter! De school is er voor het onderwijs, en hoeveel Prof. van Dam ook aan het wettelijk leerplan geknoeid moge hebben, het vak „spitten" staat er nog niet op.

## N.S.B. EN CHRISTENDOM.

Op één dag troffen ons twee dingen.

Op Zaterdag 24 Juni vonden we in „Volk en Vaderland" een plaat, waarop Chamberlain in de hel stond afgebeeld, terwijl de duivel voor hem grijnzend sprak, dat hij zich gelukkig prijzen mocht niet meer in Londen te zijn, nu de „hellehonden" (het z.g.n. vergeldingswapen no. 1) aldaar neerkwamen.

We voelden het guddelooch: zoo met dood en het spotten is afzichtelijk, goddeloos, duivelsch.

In „Het Nationale Dagblad" van dien dag trof ons het andere. We lazen daar in een weekoverzicht:

„Drie jaren strijd tegen de roode horden. In Estland, Letland en Litaun is de 22e Juni gevierd als de dag der bevrijding. Van bijna alle huizen hingen vlaggen, aan de Duitsche dienstgebouwen werden bloemen aangeboden. In Roemenië werden in alle kerken godsdienstcfeeningen gehouden, die in Boekarest werden bijgewoond door vertegenwoordigers van den koning en van maarschalk Antonescu, door leden van de regeering en vertegenwoordigers van de weermacht. Gebeden en dankbetuigingen... Het moet daar in den hemel wel een gecompliceerde administratie zijn: in Rome werd dezer dagen de Vereeniging van Katholieke Communisten opgericht. Sikkelen-hamer staan er in ruwe kalkletters op de kerkdeuren geschilderd. En dan zijn er ook nog kerken in West-Europa, waar 's Heeren zegen over het Roode Leger wordt afgesmeekt. Rare menschen, daar in Europa, zullen ze daarboven wel zeggen."

Zoo te spotten met den hemel is goddeloos, duivelsch.

Rare menschen, die N.S.B.-ers, denken wij hier beneden. Die zeggen het ware christendom te zijn en ze trekken de dingen, die den Christenen allereerst heilig zijn, in de sfeer van hun laagste propaganda en politiek getwist.

Gelukkig dat ze het doen, dan kunnen we hun waren aard duidelijker onderkennen.

## WEEST VOORZICHTIG.

„Het gaat goed", zeggen we nog steeds. In tegenstelling met eenige jaren geleden heeft dit woord zin gekregen, want het gaat ons werkelijk goed. Over den gang van zaken kunnen we ons oprecht verheugen. En toch waarschuwen we. Het gevaar is niet denkbeeldig, dat we in ons enthousiasme van vandaag de voorzichtigheid uit het oog verliezen. Zou het daaruit niet voortkomen, dat er zulke ernstige arrestaties zijn gedaan in den laatsten tijd? We kunnen ons er van verzekerd houden, dat naar de mate de ernst van den toestand voor den vijand toeneemt, hij zijn wilde terreur in dezelfde mate verscherpt.

Meer dan ooit geldt voor allen, die illegaal werken en illegaal werk steunen: Weest voorzichtig!

## „TROUW" GEEN MUSEUMSTUK.

Het is weer noodig er op te wijzen, dat „Trouw" niet gedrukt wordt om het te bewaren, maar louter en alleen om het door te geven. Laat men toch bedenken, dat velen hun leven wagen en er zelfs het leven voor geven om door ons blad de geestkracht van ons volk te bewaren. Groot is de waardeering die we allerwege daarvoor ontvangen, doch men vergeet vaak dat ieder die ons blad ontvangt, tegelijk een opdracht krijgt n.l.: geef het nummer door. Eenmaal doorgeven beteekent verdubbeling van onze oplaat.

„Trouw" is geen museumstuk, ook geen archiefstuk, ook geen stuk om de kachel mee aan te maken, maar een werkstuk.

Bij het ontvangen is doorgeven plicht.

Wie vasthoudt saboteert en sabotage is alleen tegen de Duitschers geoorloofd.

## WE ZEGGEN NA DEN OORLOG:

Engeland was het sterkst ter zee  
Amerika was het sterkst in de lucht  
Rusland was het sterkst op het land  
Duitschland was het sterkst in de krant

## INDIË ROEPT.

Het wordt ons meer en meer duidelijk, dat, na de afschudding van het gehate Duitsche juk, de bevrijding van Ned. Indië uit de handen van de Japanners als een roeping voor ons zal staan.

Duizenden van onze jonge menschen en vrijwel ook een even groot getal van hun ouders geven zich daarvan dagelijks rekenschap. Natuurlijk gaat dit gepaard met gemengde gevoelens, want het afstaan van onze jeugd voor den strijd ontroert ons. De Duitschers, en degenen, die gemeene zaak met hen maken, weten dat en het spreekt vanzelf dat men voor de zooveelste maal misbruik gaat maken van de slechtste impulsen van ons volk. Ze weten dat ons volk in het algemeen wars is van oorlogvoeren en dat het den vrede mint. Ze weten dat velen de angst om het hart slaat bij de gedachte dat straks hun kinderen zullen vechten aan de andere zijde van den evenaar. Terwijl zij nu zelf aan één stuk door hun menschen oproepen tot den strijd omdat „flinke jongens” zich melden, gaat men nu degenen die plan hebben werkelijk flink te worden, angst aanjagen. De krant is er weer goed voor en ze weet ons te melden, dat de komst van onze bevrijders geen „verlossing” is van de oorlogsellende, omdat de roeping jegens Indië verlenging van den oorlog beteekent. De anders zoo verfoeide „joodsch-communistische illegale pers” is dan goed om dit te bewijzen, men haalt er zelfs citaten uit aan.

Voor de zooveelste maal onderkennen we hier het bedrog.

De karaktervorming van een strijdend volk is door deze vanden nu vier jaar lang hemelhoog verheven. De bijdrage van Nederland aan den oorlog kon nooit hoog genoeg worden aangeslagen. Nederland was in de lange jaren zonder oorlog verweekt en verslapt. En nu, nu we zelf onze strijdersroeping zien liggen en nu we daartoe oproepen, nu gaat waarschuwend de vinger omhoog. Nederland mocht immers inderdaad eens wakker worden.

Ook deze propaganda zal weer succes hebben. Reeds nu zijn de symptomen merkbaar, al is het b.v. alleen maar bij den „goed-Nederlandschen” vader, die in een trein eerst zijn gal over de Duitschers uitgoot en toen het gesprek op onze roeping jegens Indië ging loopen prompt zei: Mijn jongen geef ik nooit, ik laat hem liever onderduiken.

Op dezen lamelendigen geest van een deel van ons volk speculeert de vijand.

\* \* \*

Gelukkig zien wij deze dingen anders. Achter den oproep tot den strijd voor Indië staan de hooge en ideële motieven van onze roeping jegens Indië. In ons bewustzijn hameren we vast de gedachte dat Indië na Nederland vrij moet uit de handen van den Japanner en dat dit onze plicht is.

Allereerst klemmt ons daartoe de nood van de inheemsche bevolking, die nog altijd groot is in vergelijking met andere delen der wereld. Immers onze roeping jegens Indië mag immer zijn ervan te halen wat men kan, maar moet juist zijn dat land en die volkeren de helpende hand te bieden in hun ontwikkeling naar maatschappelijke, politieke en geestelijke zelfstandigheid. De drang hiertoe is de zedelijke achtergrond van onzen arbeid voor en in Indië en waarachtig vrij maken kunnen we Indië alleen als we door deze gedachte gegrepen zijn. Het gevecht tegen den Japanner is, in verband met onze geestelijke roeping, met onvruchtbaarheid geslagen als we alleen bedoelen onzen materiëlen welstand in de wereld te vestigen of te behouden. Eerst dan zullen we onze roeping vervullen als we zien dat de bezetting van Indië door Japan de inheemsche bevolking geestelijk, politiek en sociaal met den ondergang bedreigt en ook dat daardoor de kerstening wordt benadeeld en de loop van het Evangelie wordt tegengegaan. Zooals de heidensche rassenleer van Duitschland onze Christenlanden van Europa bedreigt, zoo is het principe van vergoddelijking van het Oostersche ras, dat de Japanner vertegenwoordigt, een ernstige bedreiging voor de ontwikkeling van de Inheemsche Indische bevolking. Men daarvan te bevrijden is het eerste en groote doel van onzen strijd om Indië. In Indië iets groots te verrichten in het belang der bevolking op politiek, sociaal en vooral ook op geestelijk gebied is het tweede groote doel.

\* \* \*

Als we dit hebben vastgesteld zijn er ook andere motieven, die ons tot den strijd roepen.

Wij weten, dat ons land zonder Indië een niets beteekende kleine natie is, die in het geweldig beweegder internationale verhoudingen wordt weggedrongen. Moeten we Indië missen, dan zullen we inderdaad alleen maar de taak van „brugge-

hoofd” voor Engeland gaan vervullen en daarmee zijn we veel goed van eenige beteekenis beroofd.

Met Indië daarentegen zijn we een groot en sterk rijk, dat met 80 millioenen inwoners zijn plaats inneemt in de rij der grootere rijken.

Hoe vaak is er niet gesproken over de taak van Nederland in de toekomst. Kunnen we nog iets beteekenen? In feite groeit ons volk op in tal en last. In nog geen eeuw verdriedubbelde het getal onzer bevolking. Het intellect voeren we op en we kruipen bijeen in groote steden, vlak boven op elkaar, het dichtst bevolkte deel der wereld, topzwaar door kennis en energie, wel knus en gezellig bij elkaar, doch zonder mogelijkheden voor de toekomst. Wie Indië daar nu nog afhapt, breekt alle levensmogelijkheid voor de toekomst af. Behalve „bruggehoofd” te zijn blijft ons dan nog over vazal-staat te worden van één of andere Moloch, die het continent van Europa beheerscht en wat dat beteekent heleven we in deze jaren aan den lijve.

Willen we iets zijn voor de toekomst, dan zullen we de grootsche taak van ons Nederland in de wereldhistorie weer moeten gaan zien. Wij moeten de zeevaarders der wereld zijn, wier vlag op alle wereldzeeën wordt gezien. Onze kennis en energie moeten toepassing vinden, zonder slaven te zijn van een ander, doch ten bate van ons eigen rijk en de daarin wonende volkeren. Daarom: Indië is onze roeping. Daarom: Het zeegat uit, straks, Indië moet worden bevrijd. Het is een levenskwestie voor ons land en voor Indië zelf.

Indië roept dus.

Het herinnert ons aan onzen plicht.

Wij willen iets zijn, wij moeten iets zijn, om den nood waarin we leven. We kunnen niet anders.

’t Zal offers kosten, groot en zwaar, maar ’t moet.

\* \* \*

Als we de zaak zoo hebben gesteld, moet ook de nadruk vallen op het wij. Wij moeten het doen.

Ook hier is de slappe houding van een deel onzer menschen te hekelen. Men is het met ons eens: Indië hoort bij ons, maar men is er zoo van overtuigd dat Engeland en Amerika de herovering voor ons zullen opknappen, dat men er zich verder geen zorgen over maakt. Laten we ons niet de illusie maken, dat Indië ons op een presenteerblaadje wordt aangeboden. Deze laffe voorstelling is funest voor onze toekomst. Ze ligt op één lijn met de gedachte dat we zonder oorlogsverklaring aan Japan buiten den oorlog in het verre Oosten zouden zijn gebleven. De neutraliteitshouding, die iemand aan de zijde van zijn vijand plaatsen kan. Het is onmogelijk in de wereldconflicten van heden een afwachtende houding aan te nemen. Wij moeten mee om onzes levens wil.

Zoo ook hier. Wilde Nederland Indië behouden, dan moest het in den ongelijken kamp in de Oost gaan meedoen. Zeker met de kans tijdelijk geheel opgeslokt te worden, maar met het vooruitzicht om in de toekomst door eigen energie onze positie te heroveren. Wat we vroeger hebben verwaarloosd, onze defensie, dat kostte ons Indië. We waren het kwijt voor we den oorlog begonnen. Wat we nu gaan bouwen, onze offensieve kracht: dat brengt ons Indië. In dezen weg krijgen we het niet ten geschenke. Wij moeten het halen al kost het ons groote offers.

\* \* \*

Met dit wij doelen we speciaal op onze jeugd. De idealen van onze jongelui hebben jarenlang om het vriespunt gelegen. Toekomst was er niet. Mogelijkheden om iets te bereiken ontbraken, alles lag onder den voortdurenden druk van crisis en depressie, van achteruitgang en bezuiniging. Wat hebben we vaak met verlangen gedacht aan de grootsche jaren in onze geschiedenis, toen we de grondslagen van ons volk hebben gevestigd. We hebben gehunkerd naar die heerlijke tijden van ons volk, toen het scheen dat alles weggezonden was en toen de geestelijke kracht van ons volk zooveel veering had, dat onze vaders zich er weer bovenuit worstelden. In zulk een tijd te leven leek ons een ideaal. ’t Is niet de gouden eeuw, die in onze gedachten leeft, maar jaartallen als 1572, 1672 en 1813 staan in ons geheugen gegrift.

De jeugd van Nederland moet begrijpen, dat we op zulk een punt zijn aangekomen. Het schijnt, dat de vijand alles in ons gebroken heeft. Ons land bezet, Indië bezet. Maar het punt van de wederopstanding nadert snel. Straks ontvangt de vijand hier den genadeslag. Doch dan begint het pas voor ons. In het vaderland, ja, maar vooral in Indië. Indië moet vrij. Wij jonge menschen van Nederland, zullen het doen. In zulk een tijd te leven, is een ideaal.

(Vervolg zie H. 10)

## NOG ALTIJD: MIJN BURGEMEESTER.

Nog eens moet ik eraan denken hoe trotsch ik vroeger op mijn burgemeester ben geweest. Wat was hij een Nederlander en wat klonk zijn warm gesproken woord altijd op zijn tijd. En wat heeft het mij bedroefd toen hij zoovele dingen deed, die ik nimmer begreep. Ja, hij moest mijn burgemeester niet meer zijn, maar hij is het nog altijd.

En hij maakt het maar steeds bonter ook.

Hij heeft mijn medeburgers aangewezen om op een vliegveld te gaan werken, opdat de vijandelijke vliegtuigbasis, die dient voor de operaties tegen ons leger, toch maar op tijd klaar zou zijn. Het is dat ik ondergedoken ben, want anders zou hij ongetwijfeld mij ook hebben aangewezen. Ik zou dat geweigerd hebben uit te voeren en dan zou mijn eigen burgemeester de schuld zijn geweest dat de poorten van het concentratiekamp zich voor mij openden.

Hij heeft ook de opdracht om palen te zetten ter voorkoming van het neerkomen van luchtlandingstroepen en parachutisten, uitgevoerd. Hij heeft al m'n medeburgers aan het werk gezet, en die hebben, al maar bewegend, dat ze niets deden, duizenden palen in mijn gemeente gezet. Er zijn keurige punten aan gehakt, opdat onze landende Nederlandsche jongens in één keer te pletter konden vallen. Veronderstel dat ze boven op zulk een onaangepunte paal eens onbeschadigd zouden blijven zitten.

Hij heeft langs alle wegen in de gemeente schuilgaten laten graven, waarin de Duitschers dekking kunnen vinden als ze tegen oprukkende bevrijders moeten opereeren. Hij heeft er voor gezorgd, dat de vijand straks gemakkelijk zichzelf zal kunnen beschermen en daardoor onze jongens sneller zal kunnen afmaken.

Hij heeft nog medeplichtigen gemaakt bovendien. Toen hij eigenlijk wel voelde, dat dit in elk geval in strijd was met de opdracht van H.M. de Koningin, aan wie hij den eed aflegde, heeft hij de notabelen uit zijn gemeente bijeen geroepen, want de Deutsche verordening gaf hem het recht adviseurs op te roepen. Hij heeft hun de vraag voorgelegd, wat hij doen moest en dezen hebben, omdat ze mijn burgemeester nog zoo waardeerden, gezegd dat het wel moeilijk was maar .... doen, anders krijgen we een N.S.B.-er! Mijn burgemeester trok zoo mijn dominee, mijn regent, mijn bankier en vele anderen mede in het complot.

Ach, ach, wat is er toch van mijn burgemeester geworden.

Met heimwee denk ik terug aan den tijd toen mijn burgemeester zooveel anders was. Toen heb ik huizen op hem gebouwd en nu, nu voert hij slap en futloos alle bevelen van de Duitschers uit. Wat denk ik nog vaak aan zijn vaderlandsche speeches voor de burgerij bij den verjaardag van onze Koningin.

Er is nog iets.

(Vervolg: Indië roept)

Temidden van het oorlogswaas in ons land zijn we zoo spoedig geneigd te denken, dat we het zoo kwaad hebben. We beklagen ons over de bloedoffers, die reeds van ons gevraagd zijn en nog gevraagd worden dagelijks. Maar in feite zijn wij er op dit punt, hoe pijnlijk wij de geslagen wonden voelen schrijven, goed afgekomen.

Indien wij inderdaad eens zoo sterk waren geweest, dat we de Duitschers, met behulp van de bondgenooten, ergens in ons land hadden kunnen keeren, zooals dat in 1914-'18 in België en Noord-Frankrijk het geval was, dan hadden we nu reeds vier jaar in de frontlinie gelegen en onze jongens hadden aan het front gestaan. De officers, die we dan hadden moeten brengen, zouden niet in verhouding hebben gestaan met wat nu van ons geveerd werd.

De zaak is nog erger. In de jaren, die we aan het economisch front hebben gestaan, is ons verzet nergens volledig geslaagd. Een legersterkte mannen werkt in Duitschland, maakt frontsoldaten vrij of fabriceert oorlogsmateriaal. Heel het Nederlandsche volk versterkt door gestagen arbeid het Deutsche oorlogspotentieel. We hebben ons gemeld, we gaan graven en spitten. Wat we gedaan hebben, dat hebben we gedaan, maar tot groote officers kwamen we niet.

Wij moeten nog veel goed maken.

Dat kan nog, als we goed willen zien, want.... Indië roept. De offerbereidheid van ons volk is voor onze toekomst absoluut onontbeerlijk.

Onze roeping jegens Indië is nog niet vervuld. In het verleden bij lange na niet en voor wat komt, ligt alles nog voor ons.

We zullen het in Gods kracht moeten wagen.

Mijn hart gaat nog open als ik eraan denk. Ik word waim en beef van inwendige spanning.

Zou mijn burgemeester zulk een woord weer spreken als onze Koningin terug komt?

Dat hangt er van af of mijn burgemeester dan mijn burgemeester nog is.

Ik denk van niet, maar als het wel zoo is: ik ben in staat hem het spreken te verhinderen.

## HET HISTORISCHE WERK VAN CHURCHILL.

Het zal de taak van den historicus zijn om na het herstel van den vrede een overzicht te geven van de ontwikkeling en den afloop van den grootste van alle oorlogen. Doch ook wij tijdgenooten kunnen thans reeds den rooden draad onderkennen, welke door die ontwikkeling loopt, den strijd van Engeland tegen den bliksemoorlog. De held van den dramatischen strijd heet Winston Churchill. Hij aanvaardde het premierschap op het critieke oogenblik, 10 Mei 1940. De Fransche bondgenoot bezweek na de overweldiging van de kleine Koninkrijken in N.W. Europa en Hitler stond op het punt den sprong naar het Britsche eiland te wagen. Grootbritannië was sinds Duinkerken feitelijk ontwapend. Alleen de vloot en de R.A.F. stonden pal om Engeland te beschermen. Dit bleek gelukkig afdoende te zijn en de Battle of Britain werd glansrijk gewonnen. Nooit meer heeft Hitler de kans gekregen om „te varen”.

Inmiddels gelukte het Churchill thuis den verzetsgeest aan te wakkeren, terwijl hij slechts bloed, zweet en tranen kon beloven; - tevens in Amerika de meest dringende behoefte aan wapens te dekken. De Ver. St. waren nog „neutraal”, toch begreep men daar toen reeds als eigen levensbelang, dat Engeland niet ineens mocht storten. Men zond over den Oceaan practisch gesproken den heelen wapenvoorraad waar de U.S.A. op dat oogenblik over beschikten. De leen- en pachtwet stelde vervolgens Roosevelt in staat de herbewapening van Engeland (en later van de andere bondgenooten) op groote schaal te bevorderen. Ondertusschen werd Sir Stafford Cripps als Br. ambassadeur naar Moscou gezonden om daar duidelijk te maken dat een aanval van Duitschland op Rusland onvermijdelijk was. Voor dat geval werd Br.-Am. hulp toegezegd. Nadat ook Amerika bij den oorlog betrokken was, volgde in een reeks conferenties Churchill-Roosevelt de coördinatie van de Geallieerde oorlogsvoering, totdat uiteindelijk zelfs afspraken over eenhoofdig opperbevel gemaakt konden worden. Welke weerstanden van nationale trots en traditie moest Churchill thuis overwinnen om dit te bereiken: de Engelsche vloot ondergeschikt aan een buitenlandschen generaal! - en in Rusland om Stalin van de oprechte bedoelingen en samenwerking der democratieën te overtuigen! Tenslotte werd de kroon gezet op dit wijs beleid door de overgenging te Teheran omtrent de algemeene gelijkschakeling van alle militaire acties der bondgenooten met een tijdschema voor den eindaanval op Nazi-Duitschland.

Naast deze politieke oorlogvoering lijken de wapenfeiten zelf slechts als uiterlijkheden tegenover het wezenlijke: hoe de bondgenooten tijd wonnen door zich teai verdedigende terug te trekken, hoe ze de Deutsche (en Japansche) aanvalskracht uitputten, terwijl ze onmetelijke en kostbare gebieden aan den vijand prijsgaven. Het najaar 1942 bracht de kentering, El-Alamein, Stalingrad en het stuiten der Japanners voor de poorten van Australië. Achteraf lijkt dit alles en hetgeen sedert dien heeft plaats gehad, even logisch en natuurlijk. Maar juist dit gevoel van „natuurlijk” is de meest treffende hulde aan het genie van den staatsman Churchill. Welke voldoening moet het voor hem geweest zijn den „dag-D” te zien aanbreken, het invasieleger zonder het verlies van een enkelen man te zien overbrengen, het sinds jaren aangekondigde „tweede front” volgens plan te zien ontstaan, om enkele dagen daarna de Russen overeenkomstig de afspraken van Teheran in actie te zien komen. De door Ch. ontworpen machine die Duitschland en Japan zal sloopen, is in werking getreden.

We verwachten na den vrede geen hemel op aarde. Groote coalities, d.w.z. samenwerking tusschen de volkeren, dienen helaas meestal geen positief doel, zij richten zich tegen derden. (In 't tegenwoordige geval tegen het Europeesche en Aziatische fascisme.) Wel zal er na de verwoestingen van den oorlog gedurende tientallen jaren gelegenheid te over zijn voor gemeenschappelijke opbouw. Mogen de groote leiders der wereldrijken: Roosevelt, Stalin en Tsjangkaisjek, dit begrijpen en hierdoor de blijvende waarde verleen aan het historische werk van Churchill.

# BINNENLANDSCHE KRONIEK

## Niet wachten, maar vechten.

Het is een zeer menselijke eigenschap om zijn gedachten bij voorkeur bij die gebieden en bij die complexen van gebeurtenissen te bepalen waar wat groots plaats vindt, speciaal als dat groote ons dan ook nog naar den zin is.

Het spreekt dan ook vanzelf, dat de militaire gebeurtenissen aan Oost- en Westfront ons den laatsten tijd in ongekende mate hebben beheerscht. De ineenstorting van den tegenstand der Duitschers in Wit-Rusland en Oostelijk Polen verdrong al het overige.

Hier dreigt een gevaar. Het gevaar, dat men wat er binnenslands plaats vindt, niet meer belangrijk gaat vinden. Het gevaar, dat men op de ineenstorting van Duitschland, op de overwinning der verbondenen gaat zitten wachten. Dat is een gevaar, dat niet slechts halven en slappen bedreigt. Van dezen is het niets nieuws; zij hebben al vier jaar lang niets anders gedaan dan afwachten wie het winnen zou. Thans dreigt de mogelijkheid, dat ook flinke strijders aan het binnenlandsche front in de meening dat de oorlog nu beslist en feitelijk reeds gewonnen is, in figuurlijken zin het zwaard afgespen en zoo zichzelf en anderen tot een gemakkelijke prooi maken van de sluwe manipulaties van den vijand.

Wij moeten ons op het oogenblik vooral niet al te „binnenlandsch” instellen. Het is van veel meer belang, dat wij op den gang van zaken binnenslands letten. De vijand verslapt hier niet. Integendeel, zijn druk neemt toe. Zijn pogingen om ons volk murw te maken, geestelijk lam te slaan en in te schakelen voor zijn doeleinden nemen hand over hand toe.

De vijand moet ons daarbij niet vinden wachtende op zijn nederlaag, maar hij moet ons tot strijden bereid vinden. Alleen in de laatste houding kunnen wij ook dragen, wat wij den laatsten tijd te dragen krijgen aan bloedige slagen, aan rooverij en aan arrestaties. Wie alleen maar wacht op 's vijand nederlaag omdat het aan het front zoo goed gaat, voelt de terreur van den vijand, dubbel, diens moreel krijgt het extra hard te verduren omdat de tegenstelling zoo groot is. Het wachten op de overwinning is dus een marteling. Het strijden voor de overwinning is een plicht niet alleen maar ook een zegen. Laat ieder dat goed begrijpen hier in Nederland. Elders in dit blad wordt op velerlei aspecten van dien plicht gewezen.

Maar laat ook niemand vergeten, dat niets onvergankelijker vrucht afwerpt en overgegeven doet leven dan te worden bevonden strijdende tegen den booze.

## Ons blijvend getuigenis noodig.

Het eerste wat noodig is in dezen strijd is ons aller voortdurend getuigenis tegen de halfslachtigheid, tegen de beginselloosheid van zeer vele Nederlanders. Het gaat daarbij om de toekomst van ons volk. Daarom mag ons getuigenis niet verslappen. Wij mogen de lijn niet wat laten vieren omdat het misschien over drie, vier maanden afgelopen is. Niet alleen, omdat men tenslotte van den tijd die het nog duren zal niets weet, maar vooral omdat elke daad uit beginselloosheid geboren, alle kool- en geit-spaarderij neerkomt op een aanslag tegen onzen nationalen geest en tegen onze toekomstige volkskracht. Daarom zullen wij moeten blijven getuigen. Dat is een geestelijk-nationale noodzaak nu meer dan ooit. Wij zullen tot op het laatste oogenblik den vijand in zijn sluwheid moeten onderkennen en ontmaskeren. Wij zullen tot op den laatsten dag der bezetting op de fouten van het Nederlandsche volk moeten blijven wijzen en ons volk opwekken tot het voeren van den goeden strijd.

Hoe tragisch is het b.v. niet wanneer wij vernemen dat een der commissarissen der Koningin op een vraag van een burgemeester of het geoorloofd was aan een vordering van menschen voor het graven van putten mee te werken ten antwoord gaf dat dit wel kon omdat die putjes niet alleen dienden om van daar uit onze eigen soldaten te beschieten, maar omdat tenslotte de burgers er ook in konden wegschieten.

die manier is het werken in een Deutsche munitiefabriek te praten. Als de munitie per ongeluk buit gemaakt

wordt door de geallieerden kunnen die haar gebruiken.

Het erge is, dat deze commissaris zijn bijgemeesters meesleept en daarmee de talloze burgers tot het doen van de verkeerde keus en tot het strijden tegen het eigen volk brengt. Welk een geestelijke schade hiermede aangericht wordt schijnt zulk een hooge en voorheen algemeen geachte magistraat niet te zien. Zoolang zulke dingen geschieden blijft ons getuigenis klinken.

## De Arbeidsdienst.

Nu meer dan ooit is het noodig den Arbeidsdienst in de gaten te houden. Wij vernemen, dat de keuring van de in begin 1945 op te roepen lichte vervroegd is. Vervroegde keuring kan beteekenen vervroegde oproeping en daarmee moeten wij dus rekenen. In Normandië laten de Duitschers zelfs hun eigen kinderen strijden. Wat zullen zij dan niet met onze kinderen doen?

Daarom ouders, laat uw kinderen niet naar die keuring gaan. De Duitschers nemen alle middelen te baat om ons volk zijn levensbloed af te tappen. Zorgt dat uw kinderen uit handen der Duitschers blijven. Dat is in het belang van hun geestelijk en lichamelijk welzijn en in het belang van de nationale zaak.

Daar is meer. Den commandanten van verschillende corpsen is een geheim schrijven overhandigd, te openen op het oogenblik „alarm”. De Arbeidsdienst zal op dat oogenblik onder de bevelen van de Deutsche Weermacht worden gesteld en de „onbetrouwbare leden” van het kader moeten dan direct onschadelijk gemaakt worden. Beseft wat dat beteekent. Het wil zeggen, dat de Arbeidsdienst, dat Nederlandsche jongens t.z.t. tegen de geallieerden, tegen koningin en vaderland zullen worden misbruikt.

Daarom: niet naar de keuring. Niet naar den Arbeidsdienst. Wij herhalen onzen raad aan de Arbeidsmannen: Drossen is plicht!

## De meisjes.

Het is den Duitschers niet alleen om onze jongens te doen. Ook aan de meisjes wordt meer „aandacht” besteed. De vrijheid om buiten de Arbeidsbureaux om vrouwelijk personeel aan te werven, is weder ingetrokken. Overal in den lande werden meisjes opgeroepen om te werken voor de weermacht. In verschillende plaatsen worden bij eenvoudige straatcontrole van meisjes van 17 tot 25 jaar de persoonsbewijsgegevens opgeteekend.

Ten aanzien van deze meisjes is de kans groot, dat zij na eenigen tijd uit huis gehaald of van hun bed gelicht worden voor tewerkstelling. Het is van belang, dat deze „geteekenden” onderduiken. Geen meisje werke voor de Weermacht.

Aan de vrouwelijke studenten is den laatsten tijd ook weer extra-aandacht besteed. Zij, die al eens een oproep gekregen hebben, moeten zich zeer verdekt houden. De Duitschers hebben lijsten van deze meisjes in handen. Bij verscheidenen is reeds een poging gedaan om ze te vatten. Het gerucht gaat, dat zij bij de oogsthelp te werk gesteld zullen worden. Maar de oogsthelp is hulp aan den Duitscher.

## In memoriam G. J. van der Veen.

Op 12 Juni bracht de krant het bericht, dat aan G. J. van der Veen het doodvonnis voltrokken was. Een korte opsomming van het hem ten laste gelegde, met de mededeeling, dat het vonnis met de kogel voltrokken was, is alles wat ter kennis gebracht werd. Weer is een naam toegevoegd aan onze lange doodenlijst.

Een naam, die velen onbekend is. Een naam echter, gedragen door een man, die en om zijn werk en om zijn dood niet onbekend blijven mag. Want aan het bezielend initiatief van Gerrit-Jan van der Veen danken tienduizenden het, dat zij in hun verzet konden volharden. Toen in 1942 de Duitschers een begin maakten met de Jodenvervolging, was hij het, die voor deze ongelukkigen de mogelijkheid tot behoud schiep. Later, bij de deportatie van onze arbeiders, studenten en andere arbeidsverplichten was het weer Van der Veen, die hun den strijd mogelijk maakte. Gerrit-Jan van der Veen, degene die hun bijna voornamelijk vervalschte persoonsbewijzen verschaft.

De Duitschers vinden hem op hun weg, wanneer zij den honger als wapen tegen onze onderduikers gaan gebruiken, wanneer zij de bevolkingsboekhouding dienstig maken aan hun deportatiedoeleinden: met zijn medewerking leidde en volvoerde hij vele aanslagen op distributiekantoren en bevolkingsregisters.

Dat de Duitschers doodvonnissen voltrokken, aanvaardden wij. De wijze waarop het doodvonnis aan G. J. v. d. Veen voltrokken is, aanvaardden wij evenwel niet! Hij werd gearresteerd, toen hij weerloos te bed lag, ernstig gewond, verlamd door schotwonden in het ruggemerg. In dezen toestand is hij voor het vuurpeleton gesleept. Zijn executie staat gelijk met het doden van gewonden op het slagveld.

# OPROEP AAN HET NEDERLANDSCHE VOLK!

Gaat voort met Uw lijdelijk verzet totdat ik U het sein geef om op te staan en den vijand aan te vallen.  
Generaal Eisenhower.

De ondergeteekende bladen, organen van de vrije pers, hebben na onderling overleg besloten zich gezamenlijk tot het Nederl. volk te wenden met richtlijnen, ontleend aan de instructies van het geallieerde opperbevel, van de Nederl. Regeering in Londen en van bevoegde instanties in bezet Nederland.

In de dagen, die komen, zullen wij minder dan ooit toeschouwer mogen blijven, zullen wij meer dan ooit partij zijn in den strijd om onze vrijheid. In dezen strijd zijn de ondergrondse bezette gebieden een waardevolle steun voor onze strijdende bondgenooten. Steun, die des te sterker is, naarmate de saamhoorigheid groter wordt. Moge de saamhoorigheid van het ondergrondse verzet, waarvan deze gemeenschappelijke daad van de vrije pers thans blijk geeft, weerklink vinden in het geheele volk!

Wij hebben onze richtlijnen in vier groepen verdeeld:

1. Die, welke nu dadelijk moeten worden opgevolgd.
2. Die, welke moeten worden opgevolgd als er in of nabij Nederl. gevochten wordt, zonder dat men in het gevechtsterrein woont.
3. Die, welke moeten worden opgevolgd, als er in de naaste omgeving wordt gevochten.
4. Die, welke moeten worden opgevolgd, als vijand gebied verlaat.

## I. Wat dient gij nu al dadelijk te doen?

### A. Voorzorgsmaatregelen voor uzelf en uw gezin.

Probeert thans reeds wat voedsel te verzamelen zoo mogelijk voor 1 of 2 weken. Dit zal helaas niet voor ieder mogelijk zijn. Op hem, die het wel kan (en dat geldt vooral voor boeren en winkeliers) drukt de plicht daarom des te zwaarder: zij zullen anderen te hulp moeten komen.

Zorgt voor drinkwater voorraad. Indien de voorraad op is (denk aan het water in de stortbakken) kunt ge sloot- en desroeds grachtwater gebruiken. Boven afscheppen, 5 à 10 min. laten koken en tot slot door een eenige malen gevouwen doek gieten.

Zorgt zoo mogelijk voor kookgelegenheid en brandstoffen. Ook dit zal niet voor ieder mogelijk zijn. Ook hier zullen wij elkaar moeten helpen. Misschien kunt gij nog wat hout bemachtigen.

Zorgt voor de noodige middelen ter bestrijding van branden. Hiertoe behooren zand, water, een schop en een bijltje.

Zorgt zoo mogelijk voor wat verbandmiddelen. Voor de eerste hulp zal men vaak op zichzelf zijn aangewezen.

Zorgt zoo mogelijk nu reeds voor schuilplaats tegen luchtgevaar. Wint hiervoor inlichtingen in bij de luchtbescherming.

Zet een draagbaar koffertje of een rugzak klaar met het hoogstnoodzakelijke voor enkele dagen.

### B. Onze voorloopige bijdrage in den strijd.

„Overal waar onzichtbaar en onherkenbaar passief verzet mogelijk is, moet dit onverbiddelijk worden geboden.”

Minister Gerbrandy.

Saboteer de vijandelijke productie: Werkt langzaam, begrijpt uw opdrachten verkeerd, vraagt veel, blijft vaak weg wegens ziekte. Als het om eenige reden voor u gewenscht is om onder te duiken, neemt zooveel mogelijk bescheiden mee en laat 'n chaos achter.

Desorganiseert en vertraagt het Deutsche transportwezen. Telkens eenige minuten oponthoud beteekent tenslotte verlies van uren. Bruggen, sluizen e.d. kunnen langzaam bediend worden.

Onttrekt zooveel mogelijk aan de vorderingen van den vijand. De vijand is nu reeds bezig steeds meer vervoermiddelen te acquireeren. Verbergt deze, zoo gij ze maar even kunt missen. Geeft geen gehoor aan oproepingen om te werken aan vijandelijke verdedigingswerken, ook al kunt ge niet onderduiken. Als ze u komen halen, wat zelden gebeurt, is 't nog vroeg genoeg. Alleen al voor uw veiligheid en gezondheid kunt ge beter weg blijven!

Bescherm uw bedrijven tegen vernielingen door de Duitsers. Pleegt daartoe reeds nu overleg.

Gaat bij u zelf na of u de vragen over uw omgeving kunt beantwoorden, die u straks door geallieerde militairen gesteld kunnen worden: garages, bruggen, waar en hoe gebouwd; richting spoorlijn; afstand van uw huis tot ziekenhuis, station, rivier; dichtst bijgelegen bosschen, uit welke boomen bestaande.

Noteert de militaire gegevens, die onder uw oogen komen; vijandelijke stellingen, bunkers, opslagplaatsen, mijnevelden.

II. Wat dient ge te doen als er in of nabij Nederland gevochten wordt, maar ge zelf niet in 't eigenlijke gevechtsterrein woont?

Voorkomt, dat de vijand u als gijzelaar oppakt, hetzij om het

verzet bij voorbaat van zijn leiders te berooven, hetzij om een chaos achter te laten. Vooral zij, die straks leiding zouden kunnen geven, maar ook allen, die sleutelposities innemen, en de politie moeten voorzichtig zijn en zoo mogelijk onderduiken.

Geeft, indien even mogelijk, geen gevolg aan de bevelen der Duitschers om uw stad te verlaten. In uw huis bent u veiliger dan op den weg, waar de vijand u als dekking zal gebruiken.

Wantrouwt het gerucht, hoedt u voor provocaties. Hiervan zal de vijand juist in deze periode meer dan ooit gebruik maken.

Indien ge radio hebt, zorgt dan, dat de instructies en berichten in uw omgeving bekend worden.

## III. Wat moet ge doen als er in uw omgeving wordt gevochten?

### A. Veiligheidsmaatregelen.

Als het geallieerde opperbevel door strooibiljetten of door de radio heeft gewaarschuwd, dat uw stad gebombardeerd zal worden, verlaat deze dan direct. 't Is mogelijk, dat reeds 1 uur na de waarschuwing het bombardement volgt. Gaat te voet, gebruikt geen hoofdweg; begeeft u zoo spoedig mogelijk naar 't land, minstens 2 km van de buitenwijk der stad. Neemt niets mee, dat u niet gemakkelijk zelf kunt dragen: vormt geen groep, die voor troepenconcentratie kan worden aangezien.

Zorgt, dat er bij bombardement iemand in huis op de uitkijk staat om ingeslagen brandbommen direct te kunnen verwijderen, voordat deze niet meer zijn aan te vatten. Men dekke zich tegen mogelijke explosie. Begeeft u niet dan in noodzaak op straat.

### B. Onze bijdrage in den strijd.

Weigert zooveel mogelijk alle diensten, die de vijand van u eischt. Bedenkt daarbij, dat hij in dat stadium van den strijd veel minder in staat zal zijn u tot nakoming te dwingen. Maar ook dat hulp aan den vijand dan meer ernstig zal zijn en verontschuldiging daarvoor niet gemakkelijk zal worden aanvaard.

Weigert op last van den vijand mede te werken aan vernieling.

Weigert hulp bij het aanleggen van noodversterkingen en bij den terreinroch de Duitschers.

Verbindt zooveel in uw vermogen is de roof van voedselvoorraden, hetzij door de Duitschers, hetzij door de N.S.B.

Zwijgt over handelingen van geallieerde strijders, die u toevallig ter kennis zijn gekomen. Indien de Duitschers u informatie vragen, begrijpt hen dan niet of verkeerd. Geeft valsche inlichtingen over verzonnen incidenten, over parachutisten enz.

Onttrekt zooveel mogelijk alle transportmiddelen, die den vijand van dienst kunnen zijn. Verbergt deze of verwijdt de belangrijkste onderdeelen. Zoo nodig banden doorsnijden.

Helpt de geallieerde troepen met alle u ten dienste staande middelen. Hoedt u echter voor onbezonnen daden; deze zullen meer belemmeren dan helpen. Hoedt u ook voor provocatie.

Barricadeert zooveel ge kunt de wegen voor den vijand; door boomen, karren dwars over den weg, straten openbreken enz.

## IV. Wat moet ge doen als de vijand het gebied heeft verlaten?

Blijft rustig en gehoorzaamt de bevoegde instanties. De toestand is dan zeer verward en discipline meer dan ooit noodig.

Landmijnen en boobytraps. Gaat niet op wegen of terreinen als ge niet zeker weet, dat er geen mijnen liggen. Gaat geen gebouwen binnen, die de Duitschers verlaten hebben. Het is zeer wel mogelijk, dat zij er „vallen” (boobytraps) hebben opgesteld. Zorg ook, dat uw kinderen geen vreemde voorwerpen aanraken.

Geen „bijtjesdag”! Koelt niet uw wraakgevoelens tegen de N.S.B.ers. Verkeerde elementen worden door den rechter gestraft.

Zwijgt over uw illegale werkzaamheden en laat uw omgeving dat ook doen. Altijd bestaat de mogelijkheid, dat de Duitschers tijdelijk terugkeeren als het front op en neer gaat.

Blijft zorgvuldig de verduistering handhaven.

Distributie en prijsbeheersching blijven van kracht; zij zullen van dit oogenblik af uitsluitend in dienst van 't vaderland werken, zoodat van alle burgers loyale medewerking wordt verwacht.

Het geld behoudt zijn normale waarde. Gangbaar geld of zilverbons mogen dus niet worden geweigerd als betaalmiddel.

LEVE HET VADERLAND.

Juli 1944.

CHRISTOFOOR  
DE GEUS  
JE MAINTIENDRAI  
HET KATHOLIEK KOMPAS  
ONS VOLK  
ONS VRIJE NEDERLAND

HET PAROOL  
TROUW  
VRIJ NEDERLAND  
DE VRIJE KATHEDER  
DE VRIJE KUNSTENAAR  
DE WAARHEID

# DE OORLOG

6 Juni was niet alleen de invasiedag, het was tevens het sein voor den concentrischen aanval op Duitschland. Wat moest er in de hersens van Hitler en zijn generaals omgaan bij de Jobs-tiding, de driefrontenoorlog is een feit geworden! Dit heeft Hitler, overeenkomstig zijn in „Mein Kampf” geuite opvattingen, met alle middelen trachten te ontloopen. De situatie van 14-18 moest tot elken prijs worden vermeden, de vijanden moesten stuk voor stuk worden afgemaakt. En het gelukte hem aardig ook, niet alleen met de kleinen, maar zelfs met de groote mogendheid met de langste ononderbroken traditie, Frankrijk. Slechts de twee zeemogendheden Engeland en de Ver. Staten, alsmede het mammoet-rijk Rusland konden de zwaarste slagen incasseren zonder te bezwijken, totdat blokkade, bloedverliezen, luchtbombardementen, vernietiging van industrie en verkeerswezen, in Duitschland hun werk verricht hebben en eindelijk tot algemeene uitputting leiden. De verschijnselen hiervan zijn duidelijk waar te nemen. Het wapentuig wordt minder en slechter, er is benzinetekort, het verkeersprobleem wordt nijpend. Bovendien echter zijn er geen menschen genoeg. In Normandië gebruiken verschillende pantserdivisies Fransche tanks model '40; de geall. luchtheerschappij wordt nergens meer ernstig betwist; tanks blijven met leeg benzinereservoirs liggen; onder de gevangenen zijn er jongens van 16 en zelfs van 15 jaar; de aanvoer van versterkingen wordt vertraagd door de vernieling van vele bruggen (b.v. van alle over Seine en Loire) en door de activiteit der Fransche patriotten: een divisie legde den afstand van 160 K.M. naar het front in vier en een halven dag af. Dan is er kennelijk ruzie in de hoogste legerkringen. Veldmaarschalk Von Rundstedt, die reeds in 1940 voor den bekwaamsten Dt. legeraanvoerder doorging, de man van den Atlantik-wal, is afgetreden. Hij moet het oneens zijn geweest met zijn ondergeschikte, Rommel, hij wilde beweerdelijk zijn reserves verder in het binnenland opstellen om ze van een centraal punt naar de bedreigde sectoren te kunnen dirigeren. Rommel heeft zijn afgekegen en plaatste zijn troepen overal langs de kust. Deze troepen niet in staat bijtijds in Normandië te verschijnen, en werden daar door de geall. achter ellende buiten gevecht gesteld.

In het algemeen is de betrekkelijke stabiliteit van het invaderfront merkbaar. Juist begin (14 Juli) is er langs de Westkant een beweging maar gestadige voortgang der Amerikanen begonnen, men voelt het Duitse front langzaam wijken en er zijn de eerste teekenen, dat het geall. binnenkort zal gelukken de Duitse grondvesting door te breken. Dan zullen de troepen van Rommel weer op breed front komen te staan tegenover de troepen van Montgomery, tegen wien ze reeds in Afrika de nederlaag geleden hebben. Bij de voorbereiding van de doorbraak zal wel de Haven van Cherbourg een belangrijke rol spelen, door het lossen van het alerzwaarste materiaal mogelijk te maken. Ook nieuwe landingen in het Westen staan te wachten. De sensatie van de laatste maand is de losbarsting van het Russisch offensief. Na 3 weken staat het Rode Leger slechts 80 K.M. voor de (oude) Oost Pruisische grens. Het verschijnen van de eerste Russ. troepen op Duitsch grondgebied zal wel zijn uitwerking op het Duitse volk niet missen. Intusschen werden er in 3 weken ruim 200.000 K.M.2 bevrijd, tienduizenden Duitschers gedood en gevangen genomen, waaronder niet minder dan 21 generaals (zoals de BBC het heeft uitgedrukt: de Russen konden hun gemiddelde van elken dag een generaal, handhaven). Het is niet van bittere ironie ontbloot als de Duitse commentaren de tegenslagen proberen te verontschuldigen met de noodzaak om operatieve reserves te vormen, hetgeen slechts kon geschieden ten koste van het Wit-Russ. front, dat in den winter zoo hecht bleek te zijn en waar men dus geen Russ. aanvallen hoefde te verwachten. M.a.w.: de Dt. reserves zijn feitelijk uitgeput. En wat er is overgebleven van de verhalen van de Dt. luchtverkenning, die alle Russ. troepenconcentraties steeds sedert lang heeft ontdekt, zoodat men op alle eventualiteiten is voorbereid? Thans vernemen wij dat de Duitse luchtmacht zelf de grootste Russen niet slecht weet.

schau en Koningsbergen bedreigen, maar ook bezig zijn het heele Noordelijke front bij Memel of Riga af te snijden en een doorbraak bij Kowel in de richting Lublin voorbereiden!

In Italië heeft het Geall. leger bij Livorno-Arezzo-Ancona het voortrein van de laatste Dt. verdedigingslinie vóór de Po-vlakte: Pisa-Appenijnen-Pesaro bereikt. Het zal wel blijken hoe lang Kesselring daar stand kan houden.

Voor de Geall. luchtmacht is het doorlopend slechte weer boven Normandië wel zeer teleurstellend. Er kunnen daar veel minder vluchten worden ondernomen dan men op grond der weerstatistieken van tientallen jaren durfde te hopen. De lucht-oorlog wordt thans in de eerste plaats gericht op de stelselmatige vernietiging van de Dt. benzineproductie. De Roemeensche oliebronnen bij Ploësti, de synthetische benzinefabrieken in heel Dtl., de raffinaderijen in Hongarije enz. worden haast dagelijks zwaar geteisterd. Wat kan Hitler tegen deze ontzettende slagen stellen? De vliegende bom! Het is niet moeilijk hierin de laatste poging tot opvoering van de hopeloze stemming in Dtl. te ontmaskeren. De militaire waarde is haast nihil, voor de Engelschen is het hoogstens een nogal onaangename stoornis en niet meer. In de eerste 3 weken maakten 2754 op Engeland afgeschoten bommen 2752 doodelijke slachtoffers, naast een 8000-tal zwaargewonden; m.a.w. naar verhouding niet veel meer dan bij ons door beschieting van treinen enz. Afgezien hiervan schijnen de bommen ook niet erg goed bestuurbaar te zijn want menige bom kwam terecht op de Zeeuwsche eilanden waar ze n.b. gaten van hoogstens één meter diepte maakten.

Tot besluit een enkel woord over den oorlog in het verre Oosten. Terwijl de Japanners in China een krachtig offensief begonnen zijn in de richting van de geweldige vliegvelden van waaruit de Amerikanen Japan met reusachtige bommenwerpers (met een draagvermogen van driemaal de tegenwoordige vliegende forten) willen bombarderen, gaan de Amerikanen systematisch door met „eiland-huppelen”. Ze hebben Saipan in de Marianen veroverd en zijn met het lucht- en vlootbombardement van Guam, (de eigen, door de Jappen bezette vlootbasis) en de Bonin-eilanden (op nog geen 1000 K.M. van Tokio) begonnen, blijkbaar als voorbereiding van landingen. Ook de strijd om de N.W. punt van Nieuw Guinea is ontbrand. Gelijktijdig doet de Am. vloot haar best om de Jap. vloot te ontmoeten, teneinde haar in een groote zeeslag k.o. te slaan. Waarlijk, de toestand van Japan is evenmin benijdenswaardig als die van Duitschland.

P.S.: Bij het ten perse gaan van dit nummer bereiken ons van alle fronten hoogst belangrijke berichten. Doorbraak der Engelschen en Canadezen bij Caen. (Luchtvoorbereiding 41 min. 5000 ton bommen!) Gen. von Falkenhausen, Dt. bevelhebber België-Noord Frankrijk afgezet. Ten N.O. van Livorno de Arno bereikt. Arezzo, de sleutelstelling voor de hoofdverdedigingslinie in Italië (Appenijnen) veroverd. De Russen voor de Oost Pruisische grens en 30 K.M. voor Brest-Litowsk. Tevens hebben de Duitschers bij wijze van spreken er een vierde front bij gekregen: de zuidelijke helft van het Oostfront is in beweging gekomen; Russen over een lengte van 200 K.M. tot 50 K.M. diep, richting Lemberg doorgebroken. Tojo is ontheven omdat hij verovering op 7 Juli van Saipan (door Am.) eerst op 18 Juli heeft toegegeven. Dit zou op een algemeene staatscrisis in Japan kunnen wijzen. - Weet U nog wet? V is Victorie, want Duitschland wint voor Europa aan alle fronten!

## ORGANISATIE OP HET SLAGVELD.

Radio New-York heeft eenige bijzonderheden over de zorg voor de gewonden op het slagveld in Normandië gegeven. Het spreekt vanzelf, dat de geneeskundige verzorging van gewonden op een bruggehoofd een geweldige organisatie is. De Amerikanen brengen dit evenwel met groote grondigheid tot stand.

Zwaar gewonden worden in twee uur door groote Dakota-transportvliegtuigen naar Engeland gebracht, waarin per vlucht 18 patiënten worden meegevoerd. Door de snelle behandeling der gewonden op het slagveld, waarvoor compleet ingerichte hospitalen op Franschen bodem aanwezig zijn, sterft gemiddeld slechts een procent van de gewonden, ook van de opgenomen Duitschers. Tijdens den vorigen oorlog bedroeg dit elf procent.

Door de UNRRA is een buitengewoon intensieve medische verzorging voor de bezette gebieden uitgewerkt, met als hoofdpunten de voedingstoestand en het voorkomen van epidemieën.

We zien, dit zijn heel andere berichten dan de krant ons meldt. Dat zijn trouwens ook allemaal leugens.

Sensationele gebeurtenissen volgen elkaar op. De tegenstelling tusschen Hitler en de generaals heeft tot een uitbarsting geleid. Door een kolonel van den generalen staf werd in het hoofdkwartier een bom gegooid, die op slechts 2 m afstand van Hitler ontploft is. Deze bleef echter haast ongedeerd: Er schijnt een soort tegenregering te zijn gevormd onder de maarschalken Von Brauchitsch en Von Rundstedt. Hoe ver de beweging doorgeziekt is, kan op dit oogenblik niet worden beoordeeld. Vast staat, dat de verzekering van trouw aan Hitler namens vloot en weermacht bij monde van Dönitz en Göring voor de radio niet werd opgevolgd door een verklaring van een generaal uit naam van het leger; dat er een bijzondere leger- en luchtmacht ter bestrijding van het binnenlandsche front gevormd is. M.a.w. terwijl Duitschland lang niet genoeg vliegtuigen heeft om de troepen aan de fronten de meest noodzakelijke bescherming te verleenen, moet thans de luchtmacht worden gebruikt om een deel van de laatste legarreserves te vernietigen. De gevolgen van wantrouwen en tweedracht in de hoogste leiding kunnen niet zonder funeste uitwerking blijven.

## OOGST UIT ÉÉN POLITIEBLAD.

Wij geven hier een aantal berichten, die we oogsten uit één nummer van het Algemeen Ned. Pol.blad:

In den nacht van 9 op 10 Juni 1944 werd door 7 of 8 gewapende personen een overval gepleegd op de boortorens 3 en 4 aan den Beekweg te Schoonebeek. De beide bewakers werden overrompeld, waarna in boortoren no. 3 een oliereservoir ter grootte van 149 M3, waarin zich ongeveer 45000 liter ruwe olie bevond, in brand werd gestoken.

Op 11 Juni 1944 is een overval gepleegd op het huis van bewaring te Zutphen door 5 personen, waarvan 3 met revolvers bewapend. De directeur en de bewakers zijn door hen in een cel opgesloten, nadat de directeur onder bedreiging de sleutels der cellen had afgegeven. 1 gevangene werd bevrijd.

Op 8 Juni 1944 is brand gesticht in de stroo-opslagplaats van de Deutsche Weermacht aan de St. Antoniusstraat te Valkenswaard. De geheele opslagplaats is uitgebrand.

Op 14 Juni, omstr. 2.30 uur, hebben 6 met pistolen gewapende personen een overval gepleegd op het distributiekantoor te Weerselo. De 3 burgerbewakers werden gebonden en de telefoon onklaar gemaakt. Vervolgens hebben de overvallers nagebroken in twee huizen van de opperwachtmeesters der marechaussee. De sleutel van de kluis kon niet worden bemachtigd, zoodat geen distributiebescheiden zijn medegenomen. Wel ver trokken ze met de buit van 1 revolver.

Op 16 Juni 1944 werd het postkantoor te Achterveld overvalten door 6 met revolvers gewapende mannen.

Op 15 Juni 1944 werd een overval gepleegd op het postkantoor te Lunteren.

In den nacht van 16 op 17 Juni 1944 begaf de districtsleider der Landwacht en banleider der W.A., genaamd Buursema, te Assen zich, vergezeld van 3 landwachters, den burgemeester van Onstwedde en een hoofdwachtmeester der Mar. zich naar de woning van „den terrorist” Dirk de Ruiter te Musselkanaal, teneinde dezen te arresteren. De Ruiter werd ter plaatse aangetroffen. Bij fouilleering, welke door Buursema plaats vond, trok De Ruiter een pistool en loste een aantal schoten op Buursema; waardoor deze doodelijk werd getroffen. De dader sprong daarop door een ruit en wist te ontkomen.

Op 15 Juni 1944 heeft een overval plaats gehad op het gemeentehuis te Stad-Delden door 4 personen, waarbij de daders alle bescheiden hebben medegenomen.

In den nacht van 15 op 16 Juni 1944 werd een overval gepleegd op het distributiekantoor te Bladel, waarbij de kassier van het waardemateriaal is ondergedoken. Alle bescheiden werden medegenomen.

In den nacht van 6 op 7 Juni 1944 werd te Gemert een overval gepleegd op een groote partij geperst stroo, die door twee bewakers werd bewaakt. Alles verbrand.

Op 18 Juni 1944 werd een overval gepleegd op 't gemeentehuis te Vierlingsbeek, waarbij ontvreemd werden de aanwezige blanco persoonsbewijzen en zegels, het bevolkingsregister. De ambtenaar van den burgerlijken stand deed mede en is ondergedoken.

Ziehier het gevolg van de Deutsche terreur over Nederland. Wie wind zaait, oogst storm.



dat te Grootegast bij een overval op het Gemeentehuis, een marechaussee, die te groote ambtelijke activiteit toonde en drie landwachters werden neergeschoten en dat daarop te Groningen twee geheel onschuldige, geachte burgers door de nazi's werden neergeknald;

dat te Sneek na het dooden van een W.A.-man op dezelfde wijze vier burgers onschuldig werden gedood;

dat vele hondenbezitters te Amsterdam gedwee met hun „lieveling” aan de lijn, op bevel van de Duitschers, hun hondje hebben laten registreren;

dat in 1939 9 procent van onze totale fruitaanvoer naar Duitschland werd uitgevoerd en in 1942 45 proc. In 1939 gingen een mill. kg. peren naar het Oosten en in 1939 29.555.500 kg.

dat in 1939 van de totale aanvoer van selderij naar Duitschland ging 2 pct. en in 1942 44 pct. Van doperwten waren deze cijfers resp. 2 pct. en 66 pct., van peen 5 pct en 35 pct., van schorseneeren 9 pct. en 46 pct. en van spinazie 2 pct. en 40 pct.;

dat te Rotterdam veel schepen zijn gevorderd voor de afsluiting van den Nieuwen Waterweg. De werf van Wilton-Feyenoord is ondermijnd en vele nieuwe kranen en andere installaties zijn overgebracht naar Deutsche havens;

dat in Amsterdam voor troepenvervoer alle trambussen zijn gevorderd;

dat te Velsen de N.S.B.-rechercheur Roosendaal op klaarlichten dag in het spergebied werd doodgeschoten;

dat te Oss (N.B.) de leider van het distributiebureau met 15 ambtenaren onder water is gegaan. Als represaille werden twee vrouwen, waaronder een van 65 jaar, naar Vught overgebracht. Twee woningen werden leeggehaald;

dat te Zaandam de N.S.B.-politiecommissaris werd neergelegd;

dat de ambitie onder N.S.B.-ers om in Duitschland te gaan werken plotseling sterk is toegenomen, o.a. te Amsterdam;

dat te Meppel de commaadant van de Landwacht is gearresteerd wegens diefstal van een gouden horloge;

dat te Groningen het hoofd van de politieke recherche Steenwijk in arrest is gesteld wegens diefstal (meer dan een ton goud) uit bij Joden in beslag genomen inboedels;

dat te Arnhem een W.A.-man met zijn vrouw is neergeschoten, waarop de heer Bromet, secretaris van de Ned. Herv. diaconie, onschuldig werd gedood;

dat Mussert en zijn kameraad Van Geelkerken veiligheidshalve iederen avond om 11 uur in Deutsche uniform naar de Kromhoutkazerne te Utrecht stappen en dat zij die 's morgens om 7 uur weer verlaten;

dat Rost van Tonningen is ondergedoken als lid van den Landstorm en dat hij in Duitsch uniform oefent in de kazerne bij Den Bosch;

dat op deze wijze Mussert, Van Geelkerken en Rost aan de hand van de wrekende gerechtigheid zullen trachten te ontkomen, als ze te zijner tijd met de Deutsche legers uitwijken.

## VERANTWOORDINGEN.

PAD 20, Vuur 132, Krij 90, DJo 5.50, Els 2.50, Ali 10, HeG 5.50, WET 10, Inv 500, WK 131.50, Tito 100, Prop. 10, Cuss 178.50, Landarb. NV 100, AR 10, BB 15, NL 81, XYZ 10, VdW 7, IZZ 5, Vuur 37.50, WK 50, CMX 100, CNA 11, Pax 2, JdV 5, Mar 3.50, F 15, PM 10, Car 2.50, SN 12.50, No6 50, 2X 10, GSS 100, BH 60, WET 23.50, MWZ 150, FRE 101, ACB 165, TRA 100, Vic 60; Wed 70, Kel 50, Bep 10, Hem 10, Twer 25, Opie 50, Ton 20, Cees 20, Gea 25, WH 15, Tony 100, KM 10, Schp 250, Pawe 30, Yu 100, Tony 706.

Men wordt verzocht alleen in zeer noodzakelijke gevallen een verantwoording door te geven.